

# SEMĂNĂTORUL



BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anul IX.— No. 4.

22 Ianuarie 1910.

## CUPRINSUL

- G. M. Murgoci. — Interesul pentru știință în Rusia  
D. Nanu. — Othello (tragedie de Shakespeare), Act. I).  
Astra. — Note fugare (din jurnalul unei studente)  
St. Braborescu. — Romanță. (poesie)

### DĂRI DE SEAMĂ

- St. P.—«Album de creștături în lemn de D. Comșa»  
G. L.—«Fecioara din Orleans de Schiller, trad. de Maria Cunțan».

### MIȘCAREA CULTURALĂ în țară și în străinătate.

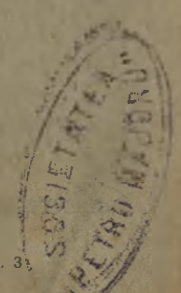
### CRONICA RIMATĂ

- Gh. Dăianu. — Un duel.

BUCUREȘTI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA RĂCREANU No. 3

20 Bani Numărul



AU APĂRUT:

A. STAVRI,

LUMINIȘURI (poezii)

CATON THEODORIAN,

CALEA SUFLETULUI, nuvele și schițe

HERZ,

NOAPTEA INVIERII, dramă în 3 acte

AM PRIMIT LA REDACȚIE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Reviste și ziare.

*Ramuri*, revistă literară bilunară. An. V. No. 1.  
*Dunărea de jos*, revistă culturală. An. II. No. 4.  
*Cumpăna*, revistă săptămânală. An. I. No. 7 și 8.  
*Neamul Românesc*, An. V. No. 7 și 8.  
*Neamul Românesc literar*. An. II. No. 3.  
*Falanga literară și artistică*. An. I. No. 1 și 2.  
*Munca*. An. II. No. 2.  
*Viața Agricolă*. An. I. No. 1.  
*Chestiuni Metodice*, An. I. No. 6 și 7.  
*Revista Teologică*, Sibiu. An. IV. No. 1.  
*Revista Culturală*. An. III. No. 4.  
*Mișcarea*, ziar național liberal. Iași.  
*Evenimentul*, ziar conservator. Iași.

Cărți și broșuri.

A. Stavri. *Luminișuri*, poezii. Editura «Vieței Românești».  
Vasile Mihăilescu. *Ce a făcut și ce ne învață Șaguna*. Craiova.

# SEMĂNĂTORUL

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ

COLABORATORI: I. Adam., N. N. Beldiceanu., I. Borcia., I. Boteni., C. Carp., D. N. Ciotori., Al. Doinaru., N. Dunăreanu., Elena Farago., G. Gane., A. Herz., G. Lazăr., G. M. Murgoci., G. Murnu., D. Nanu., C. Osiceanu., P. Papahagi., Ecaterina Pitiș., St. Pop., A. Popovici-Bănățeanu., Em. Protopopescu., I. Răducanu., Radu Rosetti., L. Russu., C. Sandu-Aldea., I. Scurtu., Artur Stavri., C. Teodorescu., Caton Theodorian., G. Tutoveanu., ș. a.

INTERESUL PENTRU ȘTIINȚĂ ÎN RUSIA



Rusia e mare, toată lumea o știe; dar că Rusia este o țară cultă, puțini vor crede și prea puțini o știu. Și totuși Rusia este o țară cultă în adevăratul înțeles al cuvântului.

Nu trag această concluzie pe baza literaturii sale, veche de 300 de ani, nu judec după savanții săi destul de numeroși în toate câmpurile științei, nu iau în considerare pe artiștii și filozofii ei, cunoscuți în toată lumea; acestea toate ar putea fi, fără ca Rusia să fie cultă, ci s'ar explica prin faptul că Rusia este mare. Dintr'o țară europeană care cuprinde o populație de peste 60 milioane de locuitori nu se poate să nu iasă la iveală spirite mai deosebite al căror nume să facă ocolul lumii; acest fenomen se poate ivi chiar în țări cu o populațiune mai mică și chiar la națiuni numai cu un început de cultură, cum suntem noi, de pildă.

Dar Rusia este o țară cultă, pentru că în această Rusie atât de întinsă, în această Rusie cu administrația și starea politică pe care o știm cu toții, în Rusia aceasta unde omul nu trebuie să aibe voință și unde n'are libertate, am văzut adunați la un congres de medici și naturaliști (la Moscova 1909) peste 4000 de oameni, bărbați și femei, veniți în toiul iernei, anume pentru știință, din toate colțurile Rusiei.

Această manifestație culturală n'am văzut-o așa de intensă decât în Anglia și în Statele Unite ale Americii. Comparând, însă, condițiile sociale de acolo cu cele din Rusia, vom recunoaște că în Rusia e un interes deosebit pentru știință. Adaog aci, că la congresul asociației noastre pentru înaintarea și răspândirea științelor, din anul acesta (la Focșani) s'au adunat deabia vre-o 50 de inși (vezi Semănătorul,—anul VIII).

În Rusia nu există o Asociațiune pentru înaintarea și răspândirea

științei, ca *British Association* în Anglia, ca *l'Association* din Franța, ca *Association* din Statele Unite, ca Asociația noastră etc., nu există o Asociație și totuși s'a adunat 12 congrese până acum. În Rusia nu numai că o astfel de Asociație nu este sprijinită și încurajată de Stat, dar este împiedicată de a se înjgheba și de a lucra. Congresul acesta la care am luat parte este o manifestare de tradiție și care are loc după circumstanțe și numai din interesul pentru știință, pentru dezvoltarea și înaintarea cunoștințelor în domeniile naturii și ale medicinei științifice. Ce semn frumos de cultură, când în așa condițiuni neprielnice științei se pot aduna pentru cultivarea ei 4000 de inși!

Primul congres al naturaliștilor din Rusia s'a ținut la 1867; el a fost organizat de Kessler, profesor la Petersburg, în felul și după asemănarea *Vereinelor* (adunărilor) societății de medici și naturaliști din Germania. Ele s'au urmat apoi la răstimpuri neegale; acesta de acum (1909) este al 12-lea. În congresul dela 1894 s'a făcut un proiect de statute pentru ținerea regulată a acestor congrese și înființarea unei Asociațiuni cum ar fi *British Association* ce durează dela 1831 și *l'Association* din Franța ce s'a înființat la 1872; proiectul acesta reluat în discuție la toate congresele dela 1894 încoace nu s'a putut alcătui nici acum din cauza nepăsării și relei voințe a guvernului.

Guvernul rus de până acum, și chiar cel de acum, se teme de orice adunări mai mari, și le împiedecă oricare ar fi natura lor. La început nu i-a plăcut titlul de „Asociație“, se gândea tot la dinamită; apoi a cerut ca statutele să fie văzute și aprobate de guvern; mai pe urmă, că ordinea de zi a ședințelor și conferințele ce se țin să fie întâi văzute și controlate de guvern; apoi n'a mai vrut nici așa... încât Asociația nu se poate înființa deși sunt peste 10.000 de membrii cari doresc s'o înființeze, deși s'a adunat un mic fond care în timpul din urmă a fost mărit cu o donație de 5000 ruble a prințului Dolgoruchi, deși ea există de fapt, de 40 ani, dovadă că-și ține congresele.

Ultimul congres a fost la 1901; de atunci nu s'a mai putut ține până în anul acesta, din cauza tuturor felurilor de calamități ce se tot ivesc pe pământul Rusiei: întâi războiul cu Japonia, apoi revoluția, apoi fierberea ce a provocat-o constituția și deschiderea parlamentului și multe alte pricini care au amânat acest congres până la Crăciunul anului 1909. Pentru viitor s'a stabilit să se turmeze din 2 în 2 ani, de nu se vor mai ivi alte piedici; cel din 1911 va avea loc în Tiflis.

Congresele acestea se țin de obicei la Crăciun, pentru că s'a constatat că acesta este timpul cel mai potrivit pentru toată lumea.

Congresul durează cam o săptămână; cel de acum s'a deschis la 28 Decembrie și s'a închis la 6 Ianuarie.

La aceste congrese poate lua parte oricine se interesează de știință; dintre studenți sunt primiți numai aceia cari au lucrări. Se plătește o taxă de înscriere de 3 ruble (7 lei), pentru care primești darea de seamă a congresului ce apare chiar în timpul congresului. În special aceasta-i de admirat, pentru că reprezintă o muncă colosală și s'a făcut cu o precizie și repeziciune uimitoare.

Congresul a avut 12 secțiuni, fiecare secțiune cu câte 2—3 chiar și 4 subsecțiuni, de ex. geologia și mineralogia avea subsecțiunile: cristalografia, mineralogia, geologia, paleontologia și geologia aplicată, ele numai în anumite ședințe se adunau împreună. Agronomia avea: agricultura, pedologia, hidrologia și statistica. La fiecare subsecțiune erau 100—150 membri; secția agronomică a întrunit de 2 ori peste 500 membrii.

Conferințele erau urmate de discuții adesea ori foarte întinse și instructive. Un resumat al conferinței și al discuțiilor apărea în ziarul congresului chiar a doua zi; conferințele importante se publicau în extenso precum și programul pentru zilele următoare cu toate informațiile ce priveau congresul. Toată această publicație a format un volum de 650 pagini.

Membrii acestui congres sunt din toate ramurile lumii culte din Rusia, din Polonia, din Caucazia, din Siberia,—cale de o săptămână, vin cei însetați de cultură și de știință. Și guvernul nu face nici o înlesnire, nu dă drum gratuit sau reducere pe căile ferate, ci numai concediu de la școală, dacă se întâmplă să dureze congresul și peste vacanța Crăciunului. Participarea la congres reprezintă un mare sacrificiu pentru ori și cine. Trebuie știut că viața de hotel și călătoria în Rusia este foarte scumpă; ce-i drept drumul de fier este foarte efin pe distanțele mari, dar cheltuelile celelalte sunt așa de mari că te miri cum un profesor din guvernământul Tula sau din Crimeea poate să-și permită o astfel de călătorie. Totuși lumea vine; vin profesori din Universitate, vin ingineri, vin profesorii de licee, <sup>1)</sup> vin doctori, vin preparatori și șefi de laboratoare,—vine toată lumea ce se interesează de știință; femeile vin cu sutele. La multe ședințe s'au ales femei să prezideze și aceasta nu se făcea ca un act de curtenire ci pentru că erau maitoate savante.

La ședința solemnă de deschiderea congresului, în marea sală a nobililor, cea mai mare sală din Moscova, au venit peste 6000 de auditori, membrii și invitați; poate ar fi venit 10.000 de era loc. Aș vrea

<sup>1)</sup> Aceștia alcătuiesc la congresele din Rusia peste 30% din membrii, iar la congresul nostru dela Focșani cu toate înlesnirile făcute și cu reducerile de 50 % pe C. F. R. n'au venit decât 3!

să văd și la un congres român măcar a zecea parte, relativ cu populația din Rusia. Pentru aceasta ne trebuie însă cultură! trebuie să fim o țară cultă ca și Rusia.<sup>2)</sup>

G. M. Murgoci

SHAKESPEARE  
O T H E L L O

Scena ultimă din actul I.

*Othello*

Vin Desdemona, — iubirii să 'nchinăm un singur ceas.  
Mâini, la cântul rândunicei, îți voi zice bun rămas.  
Ah! Și am atâtea lucruri, înainte de plecare...  
Nu uită, că timpul trece...  
(Othello ese, ținând de mijloc pe Desdemona).

*Roderigo* (gelos privind în urma lor, apoi lui Iago)

O! Prietine!...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Iago*

Ce-i oare?

*Roderigo* (abătut)

Știi ce-mi trece-acum prin minte?

*Iago*

Gândul cel mai nădrăvan :

Să te duci de-adreptu-acasă, și să dormi ca un buștean!

*Roderigo*

Nu;—să mă innec în gărlă...

*Iago*

Fă, te rog, așa prostie

Și-apoi, chiar de scapi,—vei pierde toată-a mea prietenie.

*Roderigo* (abătut)

Ba prostie e viața când ți-e traiul amărit.

Când găsim în moarte leacul, să murim numai decât!

*Iago*

Ce slab ești! și eu sunt tânăr,—ani am douăzeci și opt,  
Dar de când știu unde-i răul, sunt la cap destul de copt.

<sup>2)</sup> În această ordine de idei voi veni cu amănunte într'o serie de articole, unde pe lângă impresiile mele de călătorie la Moscova voi da și descrierea vieții și naturei în această parte a Rusiei.

Ah! a ști să se iubească, om pe lume n'am găsit.  
 Dacă m'ai vedea vr'odată de-o maimuță 'ndrăgostit,  
 Să ajung în halul ăsta, să mă 'nec de-a vieți silă,  
 — Să nu-mi zici atuncea Iago, dar știi cum? să-mi zici Gorilă!

*Roderigo*

Ce să fac? O Doamne, Doamne! Știu, amorul meu-i nătâng...  
 Dar nu pot să-l smulg din suflet... și nici lacrimi n'am să plâng,  
 N'am virtutea, n'am nici leacul...

*Iago*

Moft de fire costelivă!

Omul e ce vrea Rodrigo, chiar când doru-i stă 'mpotrivă.  
 Sufletu-i e o grădină, iară el un grădinar:  
 O dorește înflorită cu podoabe de preț rar?  
 Sau o lasă nelucrată și o dă părăduirii?  
 Vrea urzici să crească'ntrânsa, sau... să crească trandafirii?  
 Busuioc voești, or cimbrul să mirēzmue din foi?  
 Răsădi-vei plānte multe, or voești d'un singur soi?  
 O dai lenei cu arendă, ca să-și prēsure ciulinii,  
 Or, voești să-i vezi rodirea sub puterile luminii?  
 Toată-alegerea atārnă dela tine: cum te împaci.  
 Și ca om, tu ai puterea după gustul tău s'o faci.  
 Căci de n'ar fi judecata pentru cumpāna vieții,  
 Atunci doruri vii, dospite de căldura tineretii,  
 Sângele și stricăciunea ne-ar târî înjositor!  
 Nu fii prost, — și mergi pe calea minții tale, — nu pe-a lor!  
 Altfel? poftele ce 'n valuri clocotesc, își varsă răul...  
 Ai o stavilă la toate: cumiția ție-și frāul.  
 Și dorinți, ce sar, nechiază din al trupului imbold,  
 Patimile arzătoare ce te 'ncalecă pe șold,  
 Sunt stārpite, cum de brumă-s vestejiți bātuții struguri....  
 Ah! Și răul e 'n iubire ca omida-ascunsă 'n muguri!

*Roderigo*

Cum ai zis?

*Iago*

am zis: iubirea, e desfrāul ipocrit;  
 Vierme 'n pānză de mātase, — și-am zis foarte potrivit!  
 Astfel, fii bărbat, ce dracul! Să te 'neci în balta ploii!  
 Doar cățeei se aruncă în băltoacă și pisoii.  
 Am jurat să-ți fiu prieten nu 'ndeșert, ci-adevărat.  
 Și nu vreau pe jumătate, să te sprijin... e păcat!

O să-ți dau un sfat, dar ține-l! Nu-l uita, ci lui te'nchină.  
 Mergi, și plasa ți-o întinde *tu* nu *altul*. Punga plină, \*)  
 Înspre Cupidon pornește ca stăpân, iar nu ca sclav.  
 Pune-ți chiar o barbă false... ori și cum apari mai grav...  
 Dar să nu uiți! Bani 'n pungă! Și ți-o spun, cu neputință  
 Ca Desdemona să pue multă vreme stăruință  
 În iubirea pentru Maur... Numai bani să ai destui!  
 Poate el avea dorința, ca în dragostele lui  
 S'o iubească 'n veci; dar cinic cum i-a fost întâi iubitul,  
 O să vezi că, cinic iarăși o să-i fie și sfârșitul.  
 Umpleți punga și așteaptă: maurul e schimbător.  
 Însă vezi tu? Aur, aur..., aur mult, strălucitor.  
 Cât îi pare-acum de dulce, gura ei ca ananasul,  
 O să vezi, cum lăcomia, tot din plin golindu-și vasul,  
 Ca o ghințură de leacuri, o să-i simtă gustu-amar.  
 Ea 'npotriva ei, va'ncepe, să se răsvrătească iar,  
 Și'n atingerea hidoasă, c'un asemeni om,—să ardă  
 De dorința ca alături de un tânăr să se piardă!  
 Prin urmare, scump prieten, stărui iar,—e de folos,—  
 Punga doldora să-ți fie! Și de-ți pare că-i frumos  
 Să te osândești de geaba,—cel puțin ia altă cale,  
 Nu a prostului, ce 'n apă, după maluri se prăvale.  
 Dar! să nu-ți lipsească banii... Ar fi chiar surprinzător,  
 Ca infernul la nevoie să nu-mi vie 'n ajutor  
 Și să n'aflu eu un mijloc, ori și care ar fi,—dar fie!—  
 Numai țipătul să iasă unde-i cânt și armonie!  
 Crede-mă, femeia asta, vezi tu? O să fie-a-ta!  
 Însă iea cu tine aur, aur mult, cât vei putea.  
 Și... asvârlă neghiobia să te 'neci așa... zadarnic!  
 Dacă dragul meu, îți pare, totuși traiul prea amarnic,  
 Spânzură-te, însă *după* ce i-ai fost *intim*... amic,  
 Nu așa..., să pieri în gărlă, până nu ți-a dat nimic...

*Roderigo* (naiv)

Și în planurile tale o încredere de-aș pune,  
 Pe credința ta,—pot oare să mă bizui? sincer, spune.

*Iago*

Da, firește să te bizui! Însă bani în pungă-ai pus?  
 Ți-am mai spus'o, și acuma ți-o mai spun cu glasul sus:  
 Il urâsc pe maur! Ura, ca o lavă gându-mi scaldă!

\*) De la deosebita intonație ce o dă actorul acestor vorbe, cari revin foarte des în acest dialog, departe de a rezultă o monotonie, — rezultă mai cu relief însinuarea lui Iago.



Poți ghici ușor, — de ură cât mi-e inima de caldă.  
 Să ne răsbunăm! dă-mi mâna: uite-așa, mai lesne poți....  
 Veștejește-i fericirea în culcușul lui de soț.  
 Tu ai drept la fericire, eu? ha! ha! să râd cu hohot!  
 — Multe ies din taina vremii, când le bate straniul clopôt...  
 Aide, mergi! gătește-ți punga! Fii tihnit. . Vom mai vorbi...  
 Chibzui-vom totul mâine...

*Roderigo*

Unde ne vom întâlni?

*Iago*

Vin la mine-acasă...

*Roderigo*

Bine...

*Iago*

Mâine dis de dimineață. —

Bună seara... Amintește-ți ne'ncetat de-a mea povață,  
 Roderigo...

*Roderigo*

Care-anume?

*Iago!* (amenințându-l prietenește)

Culcă-te, — să nu te 'neci!

*Roderigo*

Nu! decât în vadul apei, mult mai bine 'n pat petreci!  
 O să-mi vând averea toată, cred c'atât o să-mi ajungă, (ese)

*Iago* (în urma lui strigând)

Du-te dar și ține minte: banii 'n pungă, banii 'n pungă!

(privind în urma lui cu dispreț:

Iată cum, cu banii altor, trebușoara mea îmi fac.

Căci un om isteț ca mine.... prea aș fi la duh sărac,

Dacă viața, mi-aș petrece-o să slujesc un pierde vară,

Să-mi mai tai din vremea scumpă pentru propria-mi ocară,

Fără ca să trag asupra-mi, nici câștiguri nici plăceri.

Mi-e nesuferit Othello... îl urăsc din răputeri...

Lumea tot sporovoește, că prea scumpa mea nevastă

Mi-a făcut cu el o posnă... Este drept c'așa năpastă,

Nu o cred adevărată... Inșă eu obișnuesc,

Ca să iau drept lucru sigur bănuiala. . și... plătesc!

Este în nesiguranță un izvor de suferință!

Dar Othello... mă iubește dintr'o veche-obișnuință.

— Pentru scopurile mele, amănuntul ăsta-i bun—

(iluminat) Și-apoi Cassio... A! iacă... încă unu 'n joc să-l pun!  
 El e omul care-mi trebui. De minune... să-i iau locul,  
 — El unealtă,—făuri-voi răsbunarea și norocul!  
 Hm! c'o lovitură numai, am doi epuri jos culcați...  
 Dar rămâne însemnata întrebare : cum să bați ?  
 Ia să ne gândim... ce dracu! mi-se pare că am cheia...  
 La timp bun, să fac pe Maur ca să-și bănuie femeea  
 Cu locotenentul Cassio... (zâmbind) El e... bine, elegant,  
 Două piersici sunt obraji... tipul veșnic de amant!  
 Pregătit e până'n unghii o virtute să sucească,  
 Maurul?... săracul! dânsu-i... însăși cinstea omenească!  
 Mândru și naiv, e gata. să te creadă ori și când  
 Om de treabă, de te-aude cinstea 'n formă laudând.  
 Aștia, se duc mai lesne de căpăstru, ca măgarul...

(Cu un rânjel sinistru)

Haide pânză... te urzește... tu păianjăn, să-ți văz darul...  
 Iar tu iad, nuntit cu noaptea, naște-ți fătou 'ngrozitor  
 Plămădit spre spaima zilei, din ce-i ură, și amor!

(Cortina actului I)

D. Nanu

## NOTE FUGARE

— Din jurnalul unei studente —

*Surioarei de peste Milcov.*

Ce bine-mi pare că mai pot vorbi cu cineva din Iași, — orașul bizar care mi-a lăsat atâtea urme neșterse 'n amintire, luminate mai mult încă de farmecul împrejurărilor: caldă primire cu care ne-au întâmpinat leșenii, congresul, excursiunea la Socola, Cetățuia... Mi-aduc aminte cu atâta plăcere de seara din urmă când am stat împreună și am prins a ne cunoaște puțin! O! de atunci câte s'au întâmplat:

O zi petrecută pe apă între cele două maluri pitorești ale Dunărei, de-oparte lacuri, de alta sălciile pletoase sau crângurile de stuh—și colo mai departe, colinele Dobrogei, înecate în fumuriul depărtărilor. La Sulina,—plimbare cu barca: o noapte caldă, dulce, în argintiul străveziu al lunii; și deodată,—de unde ne știam alunecând pe undele liniștite ale brațului Dunărei, ne pomenim ridicați fără veste de valuri puternice, în huetul sgomotos al mării, în dangătul clopotelor de alarmă care se auzeau din depărtare isbite de valuri. Farul își clipea ochiul colorat și liniștit privind peste singurătatea apelor. Noaptea pe mare! La început



liniștită, blândă, legănătoare; luna umplea văzduhul cu veșnicul ei vis de fecioară singuratecă, și ne furișă în suflet fiorul infinitului acela de cer și apă. E ceva sfâșietor în golurile acelea cari se frământă de veacuri și nu fac nimic: o oglindă mai clară a isprăvilor nimicniciei noastre! Mai târziu bolta se întunecă și începù să plouă... Un întuneric adânc, nepătruns învăluî totul. Ne-am întors în grabă la fărîm... Am dat să adorm puțin, dar abia am ațipit de vre-o câte-vă ori, și m'am așezat la fereastra micuței mele odăițe.

Ce ciudată curiozitate te apucă să privești afară dimineața, dintr'o odaie necunoscută în care ai sosit de cu noaptea și în care ai dormit pentru întâia oară în viață! Nu poți să suferi să te înconjoare necunoscutul!

Despre ziuă se mai lumină. Intr'o parte luna părea aninată de cer, eșită din mare, o lumină roșie, sălbatecă, o rană deschisă în niște nori deși întunecoși, convulsionați, din cari curgeau firișoare subțiri și roșii ce pătrundeau în cealaltă prăpastie mișcătoare și tot atât de întunecoasă,—marea.

În Constanța, mai puțină zarvă ca în celel'alte orașe. Cerul cenușiu, zilele monotone, plictisitoare. Incepusem să simțim cu toții oboseala nopților de nesomn. Ne apropiam de casă și fieștecăre doream culcușul lui — liman fără frumuseți, dar liman de odihnă.

BCU Cluj, Central University Library Cluj

Iată în câte-vă linii un palid desemn din priveliștele pe lângă care am trecut de când ne-am despărțit. Nu ne cunoaștem încă atât de bine ca să ne destăinuim ceva mai adânc din sufletul nostru. O impresie din natură, culori de suprafață, atâta tot deocamdată. Când ne vom împrieteni mai bine, atunci poate îți voiu răsfoi din paginile mai intime ale unei inimi fără prietene azi. Tristă viață, tristă inimă,—inima fără nici o prietenă! Un isvor mai puțin, din puținele izvoare de fericire ale vieții. Ne vom împrieteni oare mai mult? Cât o doresc! Dar lumea dimprejurul meu? Atâtea tipuri, atâtea caractere, tot atâtea impresii! Observă numai zâmbetul fiecăruia și vei vedea ce deosebită e acea deschizătură a buzelor de la om la om! Și ce mult îți spune! Am încă în minte frazele despotice ale unui ieșan, însoțite de un zâmbet îngâmfat și batjocoritor.

Scrie-mi și cât poți, adu-mi lașul în rândurile tale. Tot mai aveți soarele acela de toamnă și cerul adânc? Pe aici e un timp cenușiu care te mohorăște. Totuși eri m'am plimbat prin oraș și am admirat cele din urmă noutăți ale toamnei,—enorme chisante în culori așa de felurite, așa de dulci, așa de frumoase! Și acum mi-a rămas în minte o chisantemă mare, expusă la vitrină într'o glastră de porcelan. Era de un „mauve pâle“, culoarea din urmă a cerului când soarele

a apus. Mi-a adus aminte de niște trandafiri „rose-thé“ cu marginile resfrante mai închise, pe cari i-am văzut acum un an la grădina botanică, cu prilejul unei triste și ne mai uitate plimbări. Aveau o culoare așa de frumoasă că-ți părea ceva ireal, ceva ce numai în vis poți vedea. Și erau mulți trandafiri — îmi pare aduși din Nisa — și grămada aceia semăna cu nouri argintii întortochiați, cari plutesc vara pe cer, străbătuți de ultimile raze ale soarelui ce-i țivește cu dungi închise.

Tot eri am văzut ultimele expoziții de până azi ale lui Iordănescu și Gropeanu.

Iordănescu a expus lucrări de sculptură «Imnul Orbilor.» O familie de orbi din care mai expresiv e un băețel care cântă din tot suflul, cu fruntea înălțată spre cer. Auzi par'că eșind din marmură sunetele unui glas argintiu, dulce, atât de bine îmi par studiate expresia mușchilor gurei și ai obrazului. Apoi o fată cu țitera, iarăși e bine. În total figurile ar fi expresive, nu-mi place însă ținuta lor prea rigidă. Prea par așezați în fața unui aparat fotografic. O! cât sunt de departe de extazul divin din „Cântăreții“ lui Donatello! Mai erau însă câte-vă capete expresive: „Vagabondul“, „Fără grije“, „Fecioara mamei“. Apoi macheta Unirei; două femei înlanțuite: Muntenia și Moldova. De-o parte Cuza, de altă Cogălniceanu rup un vâl negru care simbolizează cearta și ne-unirea. În față un țaran trist, — poporul român, — căruia Cuza îi spune vestea unirei. Jos basoreliefuri: o horă, obiceiuri țărănești, într'o parte un copilăș cântă cu trâmbița — Viitorul —; multă mișcare și multe momente istorice fixate.

Gropeanu, — un impresionist.

Nu știi dacă îți place felul acesta de pictură, cu umbrele colorate după efectele de lumină, în linii aruncate, tremurătoare, nedefinite, parc'ar voi să arate veșnica mișcare a clipelor din natură.

Mie îmi plac unele peisagii impresioniste ale acestui artist, cu aspectul fugitiv și coloritul tot așa de felurit ca și senzațiile de lumină. Dar nu pot suferi pe neo-impresioniștii ori impresionisții cari pictează în puncte unele lângă altele, și în culorile cele mai dure.

În genere, picturile cu cât sunt mai puțin în gustul modernilor cu atât mi-s mai dragi. Căci ce observi la impresionisții mai caracteristic de cât farmecul suprafeței, al mișcării — pe când la picturile renașterii, nuanțele de umbră și lumină se topesc așa de dulce, asemeni sunetelor ce se depărtează. Prin umbră, ei dau adâncimea, expresia, gândirea, misterul și infinitul dintr'o privire sau un surâs. Aceia pictau nu umbra ce-o lasă lucrurile pe lumină, ci umbra ce-o lasă tremurarea sufletului pe lucruri... De aceia ultra-modernisții de astăzi

când stai bine și te gândești, în stângăcia și lipsa lor de muncă stăruitoare, par niște primitivi pe lângă dâșii.

Și'n pictură ca și în literatură dese ori ți-aduci aminte de cel ce a zis marilor înaintași.

Cu voi viitorul trece.

Noi suntem iarăși trecutul fără inimi trist și rece!

Marele cântăreț, nu era din aceia cari cred că lumea începe cu dâșii, căci avea pioasa adorare și recunoaștere a uriașilor din trecut, pe «umerii cărora se înalță piticii prezentului, ca să vadă ceva mai departe.»

1909. Octombrie 1

Astra

## ROMANȚĂ

*Mă duc.....*

*Mă duc, și sufletul mă doare,  
Se farmă'n plânsul mult și moare!...  
Și un vâl greoiu de ceață deasă  
Pe gânduri parcă mi se lasă ....  
Fuiorul viselor s'a rupt!  
Și geme, geme ne'ntrerupt  
Tomnatic vânt neierlător:  
Atâtea flori și frunze mor.....  
La sânu-ți roze se usuc',—  
Iar eu mă duc!.....*

*Și tu rămâi.....*

*Rămâi cu ochii pe cărare,  
Parcă voind să-mi ceri iertare  
De-atâta rău.... Eu te-am iertat  
Dar am rămas nemângâiat,  
Cuprins de-acelaș dor nespus,  
Mistuitor și nesupus!.....  
Mă duc..... Pe drum, mi-e frig, și plâng,  
In zări potop de nori se strâng,  
Se duce dragostea d'întâi,  
Iar tu rămâi!...*

Ștefan Braborescu

## DĂRI DE SEAMĂ

**Comşa (Dimitrie), Album de creştături în lemn.**— Infăţişând 243 obiecte după originale ţărăneşti pe 41 tabele hromolitografiate. Sibiu 1909. Institutului artistic Ios. Drotleff.

De unde porneşte acest meşteşug, aşă de caracteristic Românilor de a cresta sau a săpa în lemn? Aici nu mai este ca la ţesături, unde arta femeii constă în a da o cât mai frumoasă înfăţişare lucrului, păstrând în acelaş timp şi felul de compoziţie moştenit. Creştăturile în lemn sunt operă exclusiv bărbătească şi au un câmp mai vast. În primul rând întregă această artă nu pleacă dela redarea cât mai exactă a unor modele, cât mai ales din libera putere de concepţie a artistului, putere hrănită de cel mai ales sentiment de dragoste. Voinicul acela care crestează lemnul, n'are înaintea-i nici un model. El stă retras colo sus în munte şi paşte oile sau vitele în vre-o poiană, departe de casă. E numai el singur şi codrul. Ca să-şi împlinească vre-o datorie de dragoste, ori poate numai ca să-şi mai treacă din vreme, taie o ramură de fag, arţar, de jugastru sau corn şi toată ziua apoi taie, sapă lemnul, îl crestează şi scoate astfel o furcă de tors sau cine ştie ce lucru cu îndemănare săpat, pe care-l dă în dari iubitei sau unei surori. Pentru bătrânul de acasă face o bătă sau cărjă minunată; pentru el sau pentru vreun prieten face un fluer sau vreo codorişte (coadă de biciu).

Şi arta aceasta de a încrusta şi a înfrumuseţa lemnul este mai ales vrednică de notat, când ţinem seamă de mijloacele primitive ce au la îndemână flăcăii acolo în singurătatea lor. Dar nici nu poate fi vorba de mijloace: Singurul instrument de creat sau de scobit este de ordinar vreun briceag sau vreun cuţitaş, care slujeşte în acelaş timp la multe alte necazuri. Ornamentele constau din linii sau creştături scurte, închipuind linii drepte, frânte sau şerpuite; puncte sau gropiţe scobite rotund în trei colţuri pătrate sau în alt chip; apoi frunze şi flori. Pentru uşurinţă mai mare la lucrat, lemnul de furcă bunăoară, este împărţit prin cercuri sau şenţuleţe dese în părţi mai mici, decât o schioapă şi la fie care din acestea se face un desemn deosebit, de pildă cu liniile în sens contrar.

Meşteşugul cel mare însă nu e să se cresteze sau să se înfloreze lemnul, aşă simplu, în toată lungimea lui. Cei mai meşteri fac adevărată operă de sculptură: se scoate furca ori obiectul dintr'un lemn mai lat, mai mare, aşă că e cu putinţă să se obţină diferite figuri sau forme, ori chiar se adaogă deosebit podoabele, tot din lemn săpate. Sunt furci cu coarne la vârf, altele cu aripi, întocmai ca alebardele sau lăncile medievale, sau numai cu o singură aripă, ca o secure. Unele sunt tăiate în forma turnuleţelor ascuţite sau colţurate, ca o cetate în miniatură. Au şi «Zurgălăi», mici bucăţele de lemn frumos tăiate şi prinse cu sârmă de colţurile furcii. Dar mai ales la aceste împodobiri secundare se concentrează toată măestria flăcăului. Se trag linii foarte fine, parc'ar fi scrise cu peniţa (de aceia se şi zice furcă ori lingură *scrisă*, sau făcută din *lemn scris*). Când lemnul e lat, se fac şi cruciuliţe, rotocoale sau ochiuri în nenumărate feluri, roţiţe sau stelute cu multe raze, ori linii şerpuite şi învârtite cari amintesc de împletiturile bizantine. Sunt săpate, uneori în relief şi figuri de animale; de ex. capete de cal. De multe ori se şi vopsesc: câmpul galben, chenarele cu roşu şi florile cu albastru. Se sapă numele fetei şi data. O idee lămurită despre varietatea şi mai ales frumuseţea acestor lucruri de artă nu se poate face decât având înainte planşe cu reproduceri de pe asemenea obiecte, dacă nu chiar obiectele însăşi.

Furcile şi în general, toate lucrurile astfel crestate sau înfrumuseţate se zic *închis-trite*, adică *impistrite*, împestriţate; pe alocurea *încristite*, *încriştite*, sau, mai corect *încrestate*. Se mai numesc *sâmcelite* (ori sâmcelate) după numele limbii ascuţite cu

care se sapă ; *inflorate*, cu flori, *impuițate*, *impuiate*, cu pui ; *informate* cu forme multe și *mizdrite*

Culegerea d-lui Comșa, pe lângă foarte frumoase exemplare de *furci*, ne dă și *prisnele* sau *pristene*, *linguri* închistrite, șerpuite sau scrise ; *păpușare*, de tescuit păpușile de caș ; apoi felurite *vase* : câte un *cauc*, *câpcel* sau *câpceană* ; *sărăriță* și *piperniță* ; *turturușă*, *berbință*, *cutie de briciu*, Avem *fluere* și *cărăbițe* de cimpoi, *codoriști* și *maiuri* de bătut rufele la 'spălaț, etc. Sunt reproduse și cruciulițe irumos săpate, cu chipul Domnului Isus. La Românii Macedonenii se văd asemenea cruci sculptate de mână. Ca mobilier ni se dă un *blidar* foarte vechiu (1772). În altă ordine vin lucrările executate în mai mare, și desigur datorite la anumiți meșteri, precum *porțile* și *fruntărele*. La o poartă din 1823 se știe numele lui Iacob Barb, măestru rotar ; iar la alta mai mică numele țaranului Iacob Buciușă, din 1800. Tot în această grupă ar putea intra răsboaiele, carele și întreg mobilierul sculptat, precum tronurile cu brațele și spatele înflorate, țăzile etc. Exemplele d-lui Comșa sunt adunate din 139 de comune, reprezentând 17 comitate. Cea mai mare parte însă sunt din comitatul Sibiului

Asemenea lucruri conține albumul d-lui Comșa. Pe lângă munca frumoasă depusă de d-sa, trebuie să facem o deosebită mențiune pentru exactitatea, finețea și acuratețea execuției. Albumul de țesături și acesta de creștături în lemn sunt din cele mai neprețuite mărturii pentru ființa artei noastre naționale ; iar d-l Comșa și-a asigurat și pe această cale un drept la recunoștința noastră. Adunând și fixând tot ce e caracteristic românesc, ne vom putea făli când-vă cu un adevărat trecut artistic.

St. P.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

### Cu prilejul unei traduceri nouă din Schiller

Clasicismul german este aproape necunoscut la noi. Frunțașii literari, adunați la sfârșitul veacului al optsprezecelea în jurul familiei ducale din Weimar, poeții lirici cari au dat cea mai firească și mai adâncă tălmăcire a sufletului german, apoi dramaturgii, cari au suit culmile artei veșnice, unind frumusețile idealismului nepământean cu adevărul firei omenеști, aceiași în toate părțile, Goethe, Schiller, Hölderlin, Kleist, sunt nume goale pentru mulți oameni șliutori de carte românească. Pe calea traducerilor făcute sârguincios, cu deplină stăpânire a limbii germane și cu cel mai ager simț pentru poezia noastră națională, va trebui să cucerim fără multă zăbavă capodoperile artei lui Goethe și a tovarășilor săi de nemurire.

Schiller se cuvine să ne oprească mai întâi. Noblețea cugetării sale trezește o însuflețire nemărginită, farmecă pe tineri, înviează pe cei în vârstă, ridică pe om deasupra vleișii lui de fiecare zi.

După „*Don Carlos*”, tradus cu măiestrie de d. G. Coșbuc și jucat în 1908 la Teatrul Național din București, s'a tipărit la Sibiu, acum trei luni de zile, „*Die Jungfrau von Orleans*”, în traducerea poetei Maria Cunțan. Greutățile transpunerii pe românește sunt așa de mari, în cât numai un tălmăcitor priceput poate izbuti să le biruiască până la cea din urmă. În ce ne privește, noi avem bănuiala că D-șoara Cunțan a lucrat cu părtinire, oprindu-se mai îndelung asupra bucăților lirice, care, cu mici împetrișături de stângăcie, sunt bine rediate, pe când pasagele dramatice s'au așternut în fugă, din pripa condeiului traducătoarei.

Inceputul primei scene, cât vorbește bătrânului Thibaut; rămasul bun al Ioanei, în cea din urmă parte mai ales; narațiunea lui Raoul din actul întâiu; crâmpete din episodul morții lui Montgomery ; lapidarele sfaturi ale eroinei (pag. 83), apoi frumosul monolog liric al fecioarei în sala regească, penultimul act; bucățile acestea se pot număra între cele mai bine tălmăcite.

Alegem ca dovadă următoarele versuri :

*Poene, cuihuri fericirii mele,  
Mă duc și n'am să mai revin la voi !  
Imprăstie-te, tristă prin văcele,  
Rămâi cu bine turma mea de oi. (pag. 16).*

De asemenea firese e tonul povestirii lui Raoul :

*Veniă dintre copacii unui crâng  
Grăbind spre noi. Cerească strălucire  
S'a revărsat în jurul ei de sus,  
Când a 'nceput astfel să ne vorbească :  
„Dați înainte bravii mei ostași  
De-ar fi dușmani cât e nisip în mare,  
Vă'ndrumă însăși maica prea curată !” (pag. 37).*

Tot așa de frumoase, dacă nu chiar mai sonore, sunt aceste patru versuri :

*E pace, dorm ale furtunei focuri  
Uitate azi în val de veselii,  
Pe drumuri, numai cântece și jocuri,  
Biserica străluce de făclii... (pag. 101),*

Un mare neajuns al traducerii de față este însă mulțimea versurilor neizbutite. Pe fiecare pagină se află cel puțin opt-nouă. Spicuim la întâmplare: „*Ducele de Richmond mi-a trimis spada*” (pag. 18). Mai departe: „*Măria Ta, cerem grabnică mântuire*”. (pag. 21). De câteva ori lanțul ritmului se rupe cu desăvârșire. Spre pildă : „*Am ajuns; suntem pe parapete—Acum desbrăcați învălișul tainic...*” (pag. 58). Tot așa primele rânduri, actul III. scena 9-a: „*fărnice, îți cunoșc șiretenia — frica, fuga ta sunt prefăcături*” (pag. 95). Iar mai jos: „*Inima, sufletul să-mi răpească*”. (pag. 97).

Unele din aceste versuri au fost numai rău cetite: o inversiune ușoară le poate preface în iambi fără de cusur: „*Calcă cu tropot lanurile noastre*” (pag. 1). De asemenea: „*Slavă mântuitoarei și mărire!*” (pag. 39). „*Stavila între voi e uriașă!*”. (pag. 73). Altele s'ar îndrepta lesne prin adaosul unei monosilabe; chiar și legătura ideilor câștigă în acest chip: „*(și) de ne vor zdrobi cu caii lanul*” (pag. 15). Iarăși, în cele din urmă, s'ar mai putea face câteva înlocuiri de vorbe, în folosul ritmului: „*Uite (=privește) fața ei înflăcărată*”. (pag. 13).

Ca o împlinire a dărei noastre de seamă mai însemnăm că D-șoara Cunțan duce pe «Ratsherren» foarte greoi cu expresia: «Domnii de sfat»; iar pe alocurea îngăduie câțiva iambi neliterari, ca de pildă: „*și mi-a abzis serviciile lui*” (=und sagt den Diens mir auf). «*Vorbești de dragul opoziției*», Cât sună de nelămurit versul acesta în asemănare cu iambul așa de limpede și elegant al lui Schiller: «*Das sagst du nür aus Lust des Widerspruchs*»

În ciuda numeroaselor ei scăderi,—mai ales de amănunt, lucrarea poetei Maria Cunțan e totuși binevenită. Cu părțile ei bune, cu formă pitorească și cu lirismul,—adesea covârșitor,—această nouă tălmăcire a capodoperei lui Schiller va plăcea mult fără îndoială și chiar pe scenă va produce o bună impresie, dacă toate micile asprimi se vor înlătura.



## MIȘCAREA CULTURALĂ

IN ȚARĂ

— *Nucul lui Odobac* e titlul noului volum de schițe și romane al d-lui Gârleanu, unde cititorii vor găsi aceeași sobrietate de stil, și aceeași finețe care 'i-au dat acestui prosator un loc de cinste printre scriitorii de astăzi. D-l Gârleanu face parte din acei scriitori cari nu se mulțumesc să scrie numai «văzute și auzite» dar «construiesc» caractere și opera sa îți face impresia unui resumat al frământărilor vieții.

— În *Săptămâna*, ultimul număr (An. X. No. 2) d-l Panu scrie un articol elogios despre piesa d-lui Herz «Noaptea Invierei».

— *Gazeta Transilvaniei*, reproduce în No. de 15 Ianuar schița d-lui Caton Theodorian: «Isădia», publicată în «Semănă-

torul». Ne pare rău că nu se pomenesc de unde e luată.

— *Patria*, ziar românesc care apare la Cernăuți, are în No. 6 o lungă dare de seamă asupra șezătorilor ținute de S. S. R. în Bucovina.

— Interesantă este lucrarea d-lui Th. Cornel *Figuri Contemporane din România*, din care au apărut până acum 8 fascicule.

Publicația va urma până la trei volume, care vor întruni toată viața culturală, artistică, comercială etc., din România.

Până acum avem litera A. Fasciculele es foarte îngrijite cu ilustrații din Grigorescu, Artachino, facsimile după manuscrisul lui Alexandri și bogate biografii ale scriitorilor și pictorilor ce intră în seria lui A.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

## IN STRĂINĂTATE

— «*Chantecler*» e în ajun de a cânta. La Paris e vâlvă mare în jurul acestei reprezentații, care nu mai are pereche în istoria literaturii dramatice universale. Revistele și zarele se răboesc între ele; lumea reține bilete pentru a 60-a reprezentație; streinii scriu să li să oprească locuri la teatru cum ar opri odăi pe la hoteluri. Rostand, liniștit, după ce ese delă repetiții, zămislește subiectul viitoarei piese și întocmește planul unei drame în patru acte în care zugrăvește chipul blândeii și visătoareii fecioare din Orleans. Viitoarea piesă se cheamă: *Jeanne d'Arc*.

— «*Deutsche Revue*» publică un articol al unui profesor american *Henderson*, în care autorul se ocupă de cunoscutul umorist S. L. Clemens care se știe că iesește cu pseudonimul *Mark Twain*. Articolul prea subiectiv nu presintă nici un interes. Sunt mai mult amintiri ale unui prieten care caută să-și facă o glorie din prietenia lui cu un om mare.

— Una din cele mai interesante cărți apărute acum în urmă în librăriile franceze este «*La Ville au Bois dormant*» scrisă de ducele de *Montpensier*. E o călătorie făcută de autorul cărții, în automobil dela *Saigon la Angkor* în împărăția Cambodgului. Greutățile întâmpinate din pricina drumurilor anevoioase, priveliștele încântătoare și în sfârșit descrierea minunată a templului vechilor împărăți, scrise într'un stil limpede și cu mult colorit, vor interesa mult pe iubitorii de călătorii și descoperiri geografice.

— A murit romancierul *Ed. Rod* care ocupă un loc de cinste printre romancierii francezi. Rod nu e o personalitate, dar romanele lui se citesc cu mult interes, de pildă: *Michel Teissier* și *La seconde vie de Michel Teissier* apărute în 1892 și 1893.

— Un caz ciudat, referitor la proprietatea literară, s'a petrecut în Germania. *Paul Heyse* a scris o dramă foarte cunoscută «*Maria von Magdala*» care a

plăcut atât de mult lui *Maeterlinck*, în cât acesta 'i-a cerut să-i vândă două idei din ea (!) pentru piesa care o scrie. *Heyse* s'a împotrivit și care nu 'i-a fost mirarea acum când a apărut *Maria Magdalina* a lui *Maeterlinck*, despre care am pomenit în No. trecut, văzându-și ideile luate. O tempora!

— Revista engleză *Folk-Lore* consacreză întregul număr de la 30 Sep-

tembre 1909 unui studiu întins asupra încondeierii ouălor la Români. Studiul datorit d-nei A. Murgoci e însoțit de numeroase ilustrațiuni reușite.

— Revue Philosophique publică sub semnătura lui *Raymond Mennier*, un studiu elogios asupra lucrării postume a lui *Vaschide*, *Essais sur la Psychologie de la main*.

## CRONICA RIMATĂ

### UN DUEL

*Eroii mei sunt doi cocoși  
De rasă, pintenafi, frumoși  
Ca ofițerii la paradă...  
Doi cavaleri aristocrafi,  
Dintr'o privire ofensați  
Incep duelul fără spadă.  
Au martori,—puii speriați,  
Teren,—o parte din ogradă  
Dar n'au... motiv de sfadă.*

*Misteru 'nvăluie pricina  
Și nu se știe-a cui e vina  
Deci: „căutați... găina“!*

\*

*Din amândouă părțile  
Incep ostilitățile...  
Ei stau o clipă față'n față  
Cu ciocurile la pământ,—  
Apoi de-odată 'și iau avânt  
Și lupta 'ncepe, săltăreață:*

*Sar de-odată  
Dau cu ciocul,  
Cad alături,  
Schimbă locul.*

*Inc'o voltă de gimnastic!  
Par'că stau pe gumilastic.*

*Bat din aripi  
Dau din ghiare.*

*Unul cade,  
Altul sare.  
Iar s'atacă  
Iar se pișcă.  
Dar de-odată  
Nu mai mișcă!..  
Față n'față multă vreme  
Stau așa, ca două gheme  
Neclintite  
Și sburlite...  
Până când pe nesimțite  
Unul părăsește sfada  
Intorcându-se cu coada.*

\*

*Atunci eși de sub șopron  
Un filosof clapon  
Urât  
Ș'atâta de bătrân, în cât  
A dat în mintea puilor!  
Când s'a oprit în fața lor,  
Galinaceul preistoric  
A zis, cu gestul grav, retoric:  
Eu dezaproab acest conflict!..  
E o rușine, un delict  
Nedemn de vremi civilizate,—  
Dar așteptăm un viitor  
Când mândri de chemarea lor,  
Cocoșii nu se vor mai bate.*

INSTITUTUL DE EDITURĂ „MINERVA“

A APĂRUT :

# BJÖRNSTJERNE BJÖRNSSON

## VESELUL ȘTRENȚAR

TRADUCERE DE

D. N. CIOTORI

SOCIETATEA ROMÂNĂ

PENTRU

**INDUSTRIA OXIGENULUI, ACETILENEI ȘI ALTE GAZE**

BUCHUREȘTI

Director general, S. EDW. HUBLIN

BCU Cluj / Central University Library Cluj

UNICA FABRICĂ ÎN ORIENT

pentru

### ACETILENA DIZOLVATĂ

Cel mai eficient combustibil pentru iluminat. Lumină plăcută, și igienică liberă de orice pericol.

ALFRED LÖWENBACH & Co.

București, Calea Victoriei, 146

Casă de comerț, cu materii combustibile

== CARBUNI. COKS-LIGNIT ==

==== ANTRACIT ====

Petrol. Benzină. Uleiuri minerale.

CEREȘI ORI ȘI UNDE

## CIOCOLATA

## BERINDEI

Cel mai bun și căutat nutriment al copiilor.

# LIBRARIA NAȚIONALĂ

SOCIETATE COOPERATIVA PE ACȚIUNI

47, — CALEA VICTORIEI — 47,

FURNISEAZĂ TOT FELUL DE CĂRȚI ROMÂNE ȘI STRĂINE, PRECUM ȘI  
RECHIZITE ȘCOLARE, DE BIUROU, etc.

CASĂ DE EDITURĂ

## REVUE GÉNÉRALE

des sciences appliquées

PETROLE, — MÉCANIQUE, — INDUSTRIE, — FINANCES

Paraissant deux fois par mois.

Rédaction et Administration : Str. Câmpineanu 60, București.

Abonnement : 30 fr. p. Roumanie (36 p. l'étranger) par an.

## PROGRESUL ROMÂNESC

MAGAZIN DE CONSUM

MARE ASORTIMENT DE COLONIALE. BIUVETĂ LUXOASĂ

București, Strada Fântânei No. 1, colț cu Calea Victoriei.

### G. Constantinescu & T. Eremie

INGINERI

BIUROU TECHNIC

București, Str. Câmpineanu No. 60.

EXECUTĂ TOT FELUL DE :

— LUCRĂRI IN BETON ARMAT —  
REZERVOARE DE PETROL. — MAGAZII  
MAȘINI, INSTALAȚII MECANICE  
PODURI ȘI CĂI FERATE

### PROTECTOR

Oficiu internațional de brevete și  
invențiuni

București, Str. Câmpineanu No. 60.

### TIPOGRAFIA

ȘI

Stabilimentul de Arte Grafice

GEORGE IONESCU

București, — Strada Academiei, 30.

Efectuează orice fel de lucrări  
atingătoare de această branșă, precum :

REVISTE, ZIARE, CĂRȚI  
SCOLASTICE HOTĂRNICII,  
MEMORANDE,  
CECURI, COMPTURI, CĂRȚI DE  
VIZITĂ, DIFERITE INVITAȚIUNI,  
AFIȘE IN DIFERITE CULORI ȘI  
IN DIFERITE LIMBI ȘI FORMATE.

Deviza Stabilimentului este :  
Acurateța, Promptitudinea și  
Prețuri moderate.